

MAGYARÁG

1939. APRIL. 13

VIII. No. 102

I. évf.

Tulajdonos: „Frída” S. A. Bejegy. a Tsb.
Bihar Foc. 1798-1938

Feladó kiadó:
Gy. PÁSZTOR EDENE

Alapította: PÁSZTOR EDE

Feladó szerkesztő:
Dr. Zoltán Jenő

Bejegyezve: Tribunalul Bihar Dos. No. 810-1938. Ordonanța No. 15-1938. — Szerkesztőség és kiadóhivatal: Oradea-Nagyvárad, P. M. Viteazul 4.

Flottatüntetést követelnek az angol lapok

Guzzoni tábornok proklamációt intézett Albánia lakosságához utalván ebben arra, — hogy az olasz katonák a békét hozták magukkal és biztosítani akarják a békés együttműködést. Az olasz hadsereg biztosítani fogja a jövőben az albán tradíciókat.

A Stefani ügynökség jelentése szerint állítólag Zogu elmenekült albán király hívei napról-napra nagy tömegben jelennek meg az olasz hatóságok képviselői előtt és lerakják fegyverüket. Az albán előkelőségek hűség esküt tettek. Az albán politikai élet több vezetője bizottságot menesztett a Ducehoz s arra kérte ez a bizottság az olasz miniszterelnököt, hogy tegye lehetővé az albán fasiszta párt megalakítását.

Parádé Tiranában Ciano tiszteletére

Ciano gróf olasz külügyminiszter Tiranában nagy katonai parádét rendezett s ez alkalommal az olasz motorizált csapattestek vonultak el Ciano gróf előtt. Ciano beszédet intézett az albán néphez, kiemelve ebben a beszédben, hogy Olaszország biztosítani fogja Albánia önállóságát.

Zog király Egyiptomba utazik

Az újabb jelentések szerint Zogu albán király száz főnyi kíséretével utban van Larissából Egyiptom felé. Ciano gróf olasz külügyminiszter 120 ezer aranyfrankot osztott ki az albán lakosság között. Durazsóba a Stefani szerint már megérkezett az első hajó ruhákkal és élelmiszerekkel, amiknek kiosztását már megkezdték.

London, ápr. 11. Annak ellenére, hogy az olasz londoni nagykövet arról biztosította az angol kormányt, hogy Olaszország intézkedése szigorúan zárt területre, azaz csupán Albániára vonatkozik — ismerve Mussolini szótartását — az an-

gol sajtó követeli, hogy az angol flotta a görög kikötők előtt rendezze meg a flottatüntetést s ezzel dokumentálja, hogy Anglia kész a görög kikötőket blokkirozni, amint az olasz katonai tevékenység átcsap Albánia határain.

Az angol flottamozdulatok híre Rómában

Róma, ápr. 11. Az olasz fővárosban külföldi hírforrásokból híresztelések terjedtek el, amelyek szerint angol flottarajok állítólag a Jóni-tengeren flottamozdulatokat hajtottak volna végre. A híresztelések szerint három angol flottaraj jelent volna meg Korfu szig-

tétől északnyugatra mintegy 35 mérföldnyire. Athéni jelentések cáfolják ezeket a híreszteléseket. Az egyik athéni távirat szerint a görög kormányhoz közelálló helyen hivatalosan is megcáfolják ezt a híresztelést.

Korfuban nem szálltak partra angol tengerészcsapatok

London, április 11. (Reuter.) A haditengerészeti hivatal cáfolja azokat a Berlinből és Rómából származó híreszteléseket, hogy Korfuban angol tengerészcsapatok szálltak partra. A Malaya 31.000 tonnás angol sorhajó hétfőre virradó éjjel kifutott a délfraanciaországi Menton kikötőjéből.

Az esti lapok kijelentik, hogy hétfőn valamennyi angol hadihajó amelyik olasz vizeken tartózkodott, kifutott az olasz kikötőkből. Azt nem tudják, hogy az angol hadihajóknak mi az uticélja.

Jugoszlávia nyugodtan ítéli meg a helyzetet

Athen, ápr. 11. Zogu albán király Larissába érkezett. A Belgrádból érkező jelentések

arról számolnak be, hogy Jugoszláviában teljes nyugalommal itélik meg a változott balkáni helyzetet. Cvetkovics jugoszláv miniszterelnök a húsvéti ünnepek alatt Nisben tar-

Mit követelt Mussolini Zog albán királytól?

London, ápr. 11. A „Reuter” iroda jelentése szerint Mussolini az alábbi feltételeket terjesztette Zogu elé: 1. Az olasz csapatok bármikor partraszállhatnak Albániában. 2. Az albán külügyminisztérium hatás körét az olasz külügyminisztérium veszi át. 3. A tiranai olasz konzul az albán kormány tagja lesz, viszont a római albán konzul a fasiszta kormány tagja.

Ezeket a feltételeket Zogu király nem fogadta el, mert

tőzzkodott. A közvélemény nyugodtan várja a további fejleményeket.

Államtanács lesz ma Párizsban

Páris, ápr. 11. Kedden délután minisztertanács volt, amelyen a francia kormány tagjai a nemzetközi helyzettel foglalkoztak. Bonnet részletes beszámolója után Daladier az állandó védelmi bizottság vasárnapi ülésén hozott határozatokat ismertette. A védelmi bizottság vasárnapi ülésén tárgyalt pontokat titokban tartják. Kiszivárgott hírek szerint a védelmi tanács eme ülésén olyan rendelkezéseket hoztak, amelyek lehetővé teszik, hogy a francia haderő teljes felkészültséggel fogadja a bekövetkező eseményeket.

Ma, szerdán, államtanács lesz amelyen beikkelyezik a minisztertanács határozatait.

Washington, ápr. 11. Az USA haditengerészeti bizottsága jóváhagyta a 65 millió dolláros tulkiadást. Ezt az összeget arra fordítják, hogy a haditengerészet repülőinek új támpontokat létesítsenek és a meglévőket megerősítsék. Új bázis létesül a Rhode Islandon. A Guan sziget repülőtámponttá való kiépítését a bizottság ellenezte.

Hull külügyi államtitkár nyilatkozott a gazdasági helyzetről a sajtó képviselői előtt. Hull kifejtette, hogy az európai események hatása következőben az európai tőke nagymértékben menekült az Egyesült Államokba. Ennek következtében Európa vásárlóképesége gyengült, ami kihatással van a piaci árak kifejlődésére az egész világon.

összeegyeztethetetlennek tartotta.

Bern, ápr. 11. Egy svájci politikus, aki nemrégiben utazott vissza Albániából Svájcba, elmondotta, hogy

Albánia költségvetési deficitje tízmillió líra volt.

Zogu király Mussolinihez fordult, hogy legyen segítségére a deficit kiegyenlítésében, de Mussolini olyan feltételeket szabott, amiket Zogu, országa szuverenitása szempontjából, elfogadhatatlannak minősített.

MA: húsvéti ajándékakciónk 27. száma

Emlékezés a kalandos életű Nopcsa báróra, aki kétszer akarta albán királlyá koronáztatni magát

Egy zseniális politikai kalandor a XX. században. Véletlenül halt, hogy nem sikerült a trónfoglalás, melyet az osztrák-magyar monarchia pénzzel és fegyverrel támogatott

Néhány nap óta ismét beszélnek a kalandos életű báró Nopcsa Ferencről, akinek anynyi köze van hozzánk, hogy a bánsági Ujarad községben élt és innen indult el különös kARRIERE felé. A báró nemcsak kalandor és külön volt, ha-

nem nagy tudós is, neves geológus, egy időben igazgatója a budapesti Földtani Intézetnek és szakmunkáiról sokat beszéltek meg irtak tudományos körökben. Ez a rendkívüli ember aki 1933-ban Bécsben agyonlőtte albán szolgáját, majd sa-

ját fejébe röpitett golyót, kétszer is megkísérelte, hogy elfoglalja az albán trónt és csak kevésen mulott, hogy Ahmed Zogut és nem Nopcsa Ferencet kiáltották ki a kis ország uralkodójává.

Kémszemle grafológiai kutatás címe alatt

Said Andolac ujaradi mohamedán beszéli:

— Huszonhétéves voltam amikor Plevlje városkában az osztrák-magyar konzulátuson találkoztam báró Nopcsa Ferencel. Sulejman pasa, a katonai kormányzó, nagyon udvariasan fogadta és két cse-dőrt adott mellé, akik a bárót elkísérték tudományos útjaira. Mert a báró, jó ajánlólevelekkel felszerelve, azzal jött Novi bazárba, hogy mint geológus, a kőzeteket tanulmányozza. Engem is hívott, mert tolmácsra volt szüksége és mivel megfizetett, elkísértem útjára. Megfigyeltem, hogy hosszú barangolása alatt a kőzeteknél jobban érdekelték az utak és hidak. Vázlatokat készített az utkereszteződésekről, völgyekről, hegyekről, folyókról és hidakról és mindjárt tudtam, hogy osztrák kém, de nem szól tam erről senkinek. Egyszer Mitrovicán kalapáccsal letört valamilyen kőzetdarabot egy sziklából, de inkább csak azért hogy a kísérő csendőroket félrevezesse. Egyébként a tanulmányt inkább a sztratégia-nak, mint a geológiának szolt. Amikor a báró befejezte „kutatásait” és ismét visszatértünk Plevljebe, így szolt hozzám: — Said, te értelmes, ügyes fiu vagy, tetszel nekem. Szövetkezzél velem és sok pénzt kereshetsz. — Nekem is tetszett a báró és elfogadtam ajánlatát. Barátságot kötöttünk, ami huszonöt esztendő alatt soha egy percre sem szakadt meg. Nopcsa Ferenc visszatért Bécsbe, én pedig Szerajevóba utaztam. Azután sokáig nem hallottam róla.

20 ezer Mannlicher fegyver és 10 millió korona

Közben két és fél esztendő pergett le. A Balkánon nagy események történtek. Lezajlott az ifju-török forradalom, majd jött Bosznia-Hercegovina annexiója és érezni lehetett a kitörő Balkán-háború szelét is. Said 1911-ben táviratot kapott Bécsből a bárótól, hogy utaz-zék Szkutariiba és ott várja be őt, mert szüksége lesz rá.

— Szkutariban találkoztunk és előadta tervét: felláztatja Albániát, amely elszakad Törökországtól, kikiáltja a függetlenségét és az ország őt királlyá koronázza. Az Osztrák-Magyar Monarchia mögöttes áll Ferenc Ferdinánd helyesli a puccsot, a bécsi hadügyminiszterium pedig küld pénzt és fegyvereket, sőt szükség esetén a Szerajevói hadtest is támogatja az akciót. Báró Nopcsa munkához látott. Alrhában felkereste a törzsek vezéreit és megállapodott velük, hogyan és mikor kiáltás ki a forradalmat. Tudni kell, hogy Albániában négy törzs van. A Gega-törzsből mind vagy-nos kereskedők, földbirtokosok, általában jómódu emberek. A Toszka-törzsből kerülnek ki a tisztviselők, a tudományos és szabad pályán levők. A másik két törzs a Mirditi és Malisari, ezek műveletlen, félvad rablók, akik a hegyek között laknak.

— Nopcsa Ferenc a mirditikkal és malisarikkal akarta végrehajtani a puccsot. Huszezer darab Mannlicher-fegyvert és rengeteg municiót csempezték be titokban Albániába, amiket széjjelosztott a rabló törzsek között. A vezérek fejé-
ként száz Napoleon-aranyat kaptak, a közönséges harcosok b-5 Napoleont. A báró azt mondotta nekem, hogy tizmillió koronát áldoztak Bécsben erre a célra. Nopcsa proklamációkat nyomtatott, rengeteg albán nemzeti zászlót készített (piros-fekete szín, közepén az albán királyi korona), amiket a győztes forradalom után kitűztek volna a középületekre sőt elkészítette tábornagyú uniformisát is, hogy majd ebben vonjon be Tiranába. Ha sikerül gyorsan megteremteni a fait accomplit, akkor bemasiroz az osztrák hadsereg, biztosítani az új rezsimet. A terv azonban nem sikerült, mert báró Nopcsa nem ismerte az albánokat...

Nopcsa báró meg-hiusult királysága

Said Andolac mindenről tudott és mindenhová elkísérte urát. Neki nem tetszett a terv. Helyesebben, a kivitellel nem értett egyet.

— Ne a malisarikkal és mirditikkal szövetkezzél — mondotta tábornagy a trónaspiráns

bárónak —, hanem az előkelő és gazdag gegákkal és toszkák-kal.

A báró nem hallgatott rá, és az albán koronát soha nem illeszthette a fejére.

A rabló törzsek elfogadták a pénzt és a fegyvereket, de a maguk szakállára csináltak forradalmat. Megtámadták a török postát, lemészározták a csendőroket, kifosztottak községeket, végrehajtottak régen esedékes vérbosszukat, raboltak, gyújtogattak és teljesen megfélemeztek a „svába” báróról, leendő királyukról. A török kormány nagyszámu kato-

Április 18-tól kezdve féláron lehet a Nemzetközi Vásár igazolványával Budapestre utazni

Budapesti tudósítónk jelenti: Magyar ipari körökben nagy érdeklődéssel néznek az április 28-án megnyíló és május 8-ig nyitvaálló Budapesti Nemzetközi Vásár elé. Ez a vásár szolgáltatja az első alkalmat arra, hogy a magyar ipar az országhoz ujonnan hozzácsatolt területek hatóságai és kereskedelme előtt bemutathassa átfogó, egységes képben egész termelését.

A vásár fokozott jelentőségével indokolják a külföld részéről mutatkozó, kivételesen nagy érdeklődést is. Az eddigiek szerint külön nemzeti kiállításal részt kívánnak venni: Jugoszlávia, Olaszország, Albánia, Lengyelország, de lesz japán, brazil, svájci kiállítás és részt vesznek egyéni kiállításukkal a magyar gazdasági élet szempontjából fontos nemzetországi kikötők és egyes nagyobb városok is.

A magyar gyáripár részéről eddig mintegy 1500 cég jelentette be részvételét. Különösen érdekesnek ígérkezik a „felvidéki pavillon”, amelynek keretében első ízben fog bemutatkozni Budapesten az országhoz visszacsatolt területek gazdasági termelése.

A Budapesti Nemzetközi Vásárt látogató közönség Magyarországon ez évben is 50 száza-

naságot küldött a rablók megfékezésére, sok merdítit és malisarit elfogtak és ezek szépen bevallották, hogy honnan kapták a vadonutaj Mannlichereket és a csillogó aranyakat. A Monarchia ekkor már nem léphetett közbe, mert az beláthatatlan diplomáciai bonyodalmakat idézett volna elő, hallgatott az akcióról és Nopcsát sorsára bízta. A törökök elfogták a bárót, de őgróf Pallavicini János, akkori konstantinápolyi nagykövet, közbelépett mire szabadon engedték, de értesére adták, hogy ha ismét török területen találják, felhúzzák a legelső fára.

Tizmillió koronába került kaland.

lékos utazási kedvezményben fog részesülni. A román állam vasutak a visszautazásra 50 százalékos jegykedvezményt fognak adni. Jugoszláviában mindkét utirányban 50 százalékos menetdíjkedvezmény áll rendelkezésre. Kedvezményt adnak a szlovákiai és a nemet-országi vasutakon kívül további 21 állam közlekedési vállalatok is. Különösen nagy jelentősége van annak, hogy a most már minden menetjegyirodában beszerezhető vásárigazolvánnyal ellátott külföldi közönség minden egyéb feltétel vagy külön szabály figyelembe vétele és a magyar vízum előzetes megváltása nélkül léphetik át a magyar határt. A vásárigazolvány birtokosai a Budapesten utólag csak 250 P-ért megváltható magyar vízum birtokában május hó 18-ig tartózkodhatnak Magyarországi területén.

Szövet maradványok

öltöny, kabát, kosztüm méretben is. Vaszon, damaszt, zefir és női nvári kelmék, nagyon olcsó árban kaphatók

STEINER maradványosnál

Calea Victoriei 3. Az udvarban.

Zogu családjában a Házi törvényekben előírt sorrend szerint.

A király és a nők.

Zog I. uralkodó alapelve a meggyőzés — nem az erőszak. Az általa inaugurált új Polgári Törvénykönyv teljes egyenjogúságot biztosít a nőknek, ami annál merészebb ujtás, mert Albánia lakosságának 70 százaléka ma is mohamedán. És ennek a mohamedán népeségnek asszonyai a király rábeszélésére, nem pedig parancsára vetették le a fátylat, a mely nélkül pedig mohamedán mindaddig elképzelhetetlen volt. Bizonyos, hogy a királyt ebben az elhatározásában erősen támogatták az édesanyja, akihez ritka gyermeki szeretettel ragaszkodik és nővérei, akik a nőtlén királynak nagy segítségére vannak a reprezentációs és udvari életben. A király ma 44 éves: 1895. október 8-án született és mint köz tudomásu, Apponyi Geraldine grófnőt vette feleségül.

Se éjjele, se nappala a szép ápolónőnek, mióta gazd is örökséghez jutott

(London.) Miss Ada Ryan, a 28 éves szép angol ápolónő, a kire gazdag ápolója 50 ezer fontot és házat hagyott végrendeletében, elmenekül Angliából a rengeteg ismerős és ismeretlen tanácsadó elől, akik mind segítségére akarnak lenni vagyona felhasználásában.

A hirtelen dús gazdaggá vált ápolónő ma a legzaklatottabb nő Londonban. Nincs egy percnyi nyugta, éjjel-nappal cseng a telefonja, egymásnak adják a kilincset a látogatók.

— El kell menekülnöm, — mondta Ada Ryan. — Még sohasem jártam külföldön, szorongással tölt el az út, különösen a tengertől félek, — de mégis minél hamarabb összecsomagolom a holmimat és legalább néhány hétre elrejtőzöm.

— Olyan sokan akarják helyettem berendezni az életemet. Minden képzeletet felülmul, mennyi ugynevezett barátta kellett telefonon beszélnem, mindaddig, amíg elhatároztam, hogy többé egyetlen telefonhívásra sem válaszolok. Előzőnlötték az adománykérők is, de én mindig ugyanazt a feleletet adom nekik. — Csak azokra a jótékony célokra adakozom, amelyekre örökhatályom, Mr. Gundry is adakozni szokott.

— Ujjonnan feltűnt barátaim természetesen tartanak, hogy izgatottan járjam végig az elegáns üzleteket és az ruháknak valóságos hegyeit vásároliam össze. Én pedig még egyetlen ruhadarabot sem vettem, mióta az örökséget megkaptam. Szeretem a szép ruhákat, de csak akkor vásárolok, ha valóban szükségem van valamire. Borzasztó, nincs nyugtom. Az átkozott pénz...

AMITŐL A VILAG MEGŐRÜLT...

NÉHÁNY SZÓ A „SZENT FOLYADÉKROL”, HOGY LEGALÁBB TUDJUK MIRŐL VAN SZÓ

A petróleum keletkezése

Az utóbbi harminc évben a petróleumnak egyre nagyobb a jelentősége a világgazdaságban. Vizsgáljuk meg kissé keletkezését, hogy lemérhessük azokat a távlatokat, melyeket kitermelése a jövőben jelenthet.

A petróleum szabad állapotban különböző kőzetek (homokkő, mészkő) üregeiben fordul elő, ezek a kőzetek azonban semmiben sem járulnak hozzá kialakulásához. Egyszerűen tartályul szolgálnak a rendszerint sokkal mélyebb rétegekben keletkezett kőolajnak.

A tudománynak két nagy magyarázata van a petróleum keletkezésére vonatkozóan. Az első szerint a petróleum közönséges vegyi reakciók eredménye (hasonlatosan azokhoz, amelyeket a petróleum mesterséges előállításánál alkalmaznak): ez az ásványi eredet elmélete. A másik elmélet szerint a petróleum állati vagy növényi anyagok bomlás-terméke; ez a szerves eredet elmélete. A kérdés gyakorlati szempontból felette jelentős. Ha a szerves eredet elméletét ismerjük el igaznak, ez annyit jelent, hogy mi az évezredek óta lerakódott szerves anyagokat használjuk ki egyre gyorsabb ütemben s ilyenformán hamarosan végére járunk. Ha azonban az ásványi eredet elmélete helytálló, úgy remélhető, hogy a kőolaj-utánpótlás szakadatlan. Vizsgáljuk meg egymás után mind a két elméletet.

Az ásványi eredet elmélete a régibb. Ez az elmélet Berthelot 1866-ban végzett kísérleteinek eredménye. Berthelot ugyanis acetilénből szintetikus uton petróleumot állított elő. A laboratóriumi vegyészeti azonban olyan anyagok felhasználását kívánja meg, amelyek nem találhatók szabad állapotban a földkéreg mélyében. Felhozták ennek az elméletnek igazolására azt a tényt, hogy bizonyos petróleum-forrásokra vulkanikus hegységek közelében bukkantak. Feltevés szerint a kőolaj tehát vulkanikus eredetű. A fenti elméleteket azonban el ejtették, mihelyt felismerték az ásványi szintézis útján nyert és a természetes kőolaj közötti különbséget: a természetes kőolaj a fényre cukros oldatokhoz hasonlóan reagál (polariméter), a szintetikus uton nyert kőolaj viszont —

vegyi műszóval — „inaktív”.

Ezek szerint a szerves eredet elmélete uralkodó a tudományos körökben. Köz tudomásu hogy a szerves, különösen a növényi anyagok bomlása a mocsarakban a mocsárgáz keletkezéséhez vezet. Ez pedig vegyileg igen közel áll a petróleumhoz. Bebizonyosodott, hogy ezeknek az anyagoknak nyomás alatt történő szűrésével petróleumot nyerünk. — 1900-ban például kiszámították, hogy ha a Németország északi partvidékén harmadfél évezred alatt kifogott heringek zsiranyagának ha csak a fele petróleummá vált volna, úgy ez a kőolaj mennyiség felérne Galícia petróleum forrásainak termésével az 1900-as évekig.

Valóban kétséges is, hogy a petróleum felsőbbrendű állatok, mint pl. a halak bomlásából keletkezett volna. A tudom-

mány mai állása mellett sokkal valószínűbb, hogy tengeri vagy édesvízi algák bomlás-terméke. Hogyan alakultak át ezek az egysejtű moszatok petróleummá? Kétségtelenül erjedés útján. De nemcsak a szerves testek alakulnak át, kivált a különböző mikrobák (baktériumok) hatására, hanem mint az néhány éve ismertess — magában a kőolajban is találhatók eleven baktériumok. Ezek tevékenysége, melyhez kétségtelenül a hő és nyomás kedvező feltételei is hozzájárulnak, megmagyarázza a petróleum keletkezését.

Ilyenformán a petróleumban parányi moszatok által évezredek alatt felhalmozott energiát használunk fel. Ezek a moszatok magukba gyűjtötték a nap melegét, majd elenyésztek és idővel kőolajjá alakultak át.

Sínka László.

VICTOR EFTIMIU

Szavak, szavak, szavak ...

Csak aki jó szolga volt, lehet jó gazda.

Szeretek olyan emberekkel dolgozni, akik feltételeket állítanak fel. Azok, akik már kezdetben elfogadják feltételeimet, nyugtalanítanak.

A karzatnak is megvannak a maga snobjai.

Ne vegyék rossz néven, a színész hiúságát. Ha nem tartaná magát a világegyetem központjának, hogyan interpretálná annyi meggyőzőléssel az univerzális hősöket?

Csak az ostoba veszedelmes.

Az asszony olyan, mint a betegsége, amikor kronikussá válik, már nem olyan fájdalmas.

Nem olvasom a politikusok cikkei, mert fordulataikban a beszédekre, befejezésükben a színpadi finálékra emlékeztetnek.

Hallomásból ítélünk és csak azt halljuk meg, ami konvencionál nekünk.

Nem a tulzott intézkedések riasztanak el, hanem hatástalanságuk.

Az ember az, ami, árnyéka pedig az, aminek látszik.

Boldogtalanabb annál, aki elvesztette, az ember, aki tulajdonságos mértékben gondoskodik árnyékáról és addig nagytitja amíg elveszti saját magát — és megmarad — árnyéknak, — ember nélkül.

Amikor nincs más mondanivalója, a szerető ezt mondja: „szeretlek” — mint ahogyan a rádió speakerje, hogy kitöltse a szünetet, bejelenti a hivatalos órát.

Csak a lelkesedés konstruktív. De egy ember lelkesedése nevetséges.

Az élet: hosszú álmatlanság.

Az angol birodalom hajói nélkül mivé lett volna Shakespeare dicsősége, Beethoven semmiesetre sem valósulhatott volna meg Tiranában.

24 óra alatt

KÖTÜNK KÖNYVEI

Pászfior Ede cég
könyvkötészetében

Akinek személye váratlanul előtérbe került

I. ZOG, az albánok királya

Miniszter, köztársasági elnök, király. Milyen reformokat valósított meg Zog király

Száz évvel ezelőtt, amikor Görögországban, Bulgáriában és Szerbiában éledzni kezdett a nemzeti öntudat, alakult meg „skipetérok” földjén az Albán Liga. De csak 1908-ban, az ifjútörökökkel való szövetkezés után — miután már Törökország is megadná az autonómiát — kiáltják ki Albániát független, szabad állammá. A londoni nagykövetségi konferencia azután 1912. december 20-án — utólag — el is ismeri ezt a függetlenséget és két évvel utóbb: 1914. márciusában Albánia megkapja első uralkodóját és fejedelmét Wied herceg személyében.

Pünkösdi királyság volt. — Wied herceg még ugyanazon év szeptember 3-án kényszerül elhagyni albániát, amelyet szintén elárasztanak a világháború hullámai. Olaszország már 1914. decemberében meg szállja Valonát — a szerbek és montenegróiak pedig a következő évben elárasztják az ország legnagyobb részét. Feraró olasz tábornok 1917. nyarán proklamálja a független Albániát — Itália protektorátusa alatt.

Ez Albánia multja dióhéjban: és ilyen körülmények között virradt erre az országra a nagy háború utáni béke, amely számára a függetlenség kivívásának harcát jelentette.

És ezzel elkövetkezett Achmed Zognak — Albánia mostani királyának — nagy szerepe a história színpadán.

A Zog-család — Zog Mati már négyszáz éve fontos és vezető szerepet játszott Közép Albániában, mint a Mati-törzs feje. Nyugati rangfokozat szerint tulajdonképpen hercegek voltak a Zogok már a XV. században, akik kezdetben elkeseredetten védekeztek a török invázió ellen.

A szülők.

Zog I. apja Dsmal Zogu pasha 1908-ban halt meg 41 esztendősen korában, mint a későbbi albán szabadságharc leg hívatottabb vezére. Hét gyereket hagyott hátra: hat leányt és egy fiút, a mostani albán királyt. Az özvegy, az ugyancsak ősrégi albán törzsfőnöki családból származó Toptani Sadije, gondoskodott ettől kezdve Achmed Zog bey neveltetéséről. Tizenhárom éves volt apja halálakor az egyetlen fiú, akit ekkor a konstantinápolyi katonai akadémiára küldtek ahol az ifjútörök mozgalom számos vezetőjével barátkozott össze.

Harc és politika.

Az egész albán nép ebben a fiatal emberben látta eljövendő vezérét, amikor az 1912. nyarán hazatért. Ekkor tört ki

a Balkán-háború. Az első csapatok már az albán hegyvidék fővárosát, Skutarit veszélyeztették. A fiatal Achmed Zog sebtében zászlója alá szólított 2000 harcost, akiknek élén sikerült előbb a montenegróiak azután a szerbek inváziós kísérleteit visszavernie. Tizenhét esztendősen volt csupán, amikor Ismail Kemal beynek — az akkori összes albán törzsek képviselőjének — felszólítására résztvevett az albán Alkotmányozó Nemzetgyűlésen, amelyen kikiáltották Albánia teljes függetlenségét 1912. novemberében. A tanácssteremből csapataihoz sietett vissza Achmed Zog, akinek a következő évben újból fegyverrel a kezében kellett a beözönlő szerb csapatok ellen megvédenie hazája területi épségét.

A sors forgandósága.

Amikor Wied herceg 1914. március 7-én ünnepélyesen bevonult Durazzóba: Achmed Zog az új fejedelem védelmére sietett, amikor tulajdon nagybátyja, Esad pasha tábornok csapataival körülfárta Wied herceget Durazzóban. Kétezer emberrel sikerült is Zognak áttörnie az ostromgyűrűt, de az időközben kirobbant világháború lehetlenné tette az új fejedelem uralkodását és visszatért Németországba.

1916. januárjában osztrák-magyar csapatok vonultak be albán területre, amire Achmed Zog előbb Durazzóban, azután az összes nagyobb városban kitűzette a független Albánia lobogóját. Albánia függetlensége mellett kívánt ezzel demonstrálni. Kinevezték cs. és k. ezredessé; a husz éves fiatal embert ez a kinevezés nem szerezte le; rendkívül ragaszkodott ahhoz, hogy Albánia függetlenségét a háború alatt is tiszteletben tartásák. Albán delegáció vezetett Bécsbe, hogy ott elérje az albán függetlenség elismerését. Miután nem kapta meg amit akart, viszont álláspontjából semmit sem engedett: megakadályozták, hogy visszatérjen Albániába és udvariasság formában ugyan, de internálva tartották Bécsben. A fiatal Zog a kényszerű téllenséget arra használta fel, hogy szorgalmasan hallgatta az egyetemi előadásokat és olvasott a könyvtárakban. Tanult és készült...

Miniszter.

Végre befejeződött a nagy háború. Ekkor kiderült, hogy az 1915. április 26-iki londoni titkos szerződés kimondotta Albánia felosztását. Achmed Zog sietve hazatért. Elsősorban a belső egység létrehozá-

sát tartotta sűrűn szükségessnek, 1920. januárjában Lusniában végre össze is ült az összes albán törzsek képviselőiben a nemzetgyűlés amely nemcsak tiltakozott a londoni szerződés ellen, nemcsak törvénytelennek deklarálta az Essad pasha vezetése alatt álló durazzói kormányt, hanem meg is választotta egyhangúlag az új nemzeti kormányt, amelynek a független Albániát minden külföldi törekvéssel szemben meg kellett védeni. Ennek a kormánynak, amelynek elnöke Djafer Ypi — külügyminisztere pedig Fan Noli püspök volt; belügyminisztere a huszonöt esztendősen Achmed Zog lett.

Alkotmányozó nemzetgyűlést hívtak egybe: az ellenzék azt remélte, hogy Achmed Zoggal szemben nagy többséget fog kapni. Megfordítva történt. Erre az első parlamenti ülés alatt, 1924. február 23-án merényletet követtek el Zog ellen, akit két revolvergolyó meg is sebesített. Hogy megakadályozza a fenyegető polgárháborút, Achmed Zog lemondott. Az ellenzék azonban még így is félt Zog nagy befolyásától és úgy látszott, hogy ha vállalja a kormány-csapatok főparancsnokságát, amelyet felszámoltak neki, akkor egész Albánia két táborra fog szakadni. Hogy ezt elkerülje, Achmed Zog lemondott és önkéntes számkivetésbe ment — Belgrádba.

A felkelők erre bevonultak Tiranába és az orthodox püspök, Fan Noli lett a miniszter elnök. Csakhamar kiderült azonban, hogy az új kormány teljesen tehetetlen volt, aminek elsősorban az állampénztár tökéletes üressége volt az oka. Erre Fan Noli személyesen ment el Genfbe, a Népszövetséghez, kölcsönért. Pénzt természetesen nem kapott. Fan Noli ekkor a szovjetkormányhoz fordult és azzal kötött titkos szerződést. — A szovjet nyomban el is küldötte új követét Tiranába Krakoviczky vezérkari ezredes személyében.

Köztársasági elnök.

Ezalatt Achmed Zog Belgrádból feszülten figyelte a hazájában történeteket és — önkéntesei gyűjtött. 1924. december közepén azután csapatai élén átlépte az albán határt. A hegyi törzsek megváltójuként üdvözölték és azonnal fegyveres kísérettel csatlakoztak hozzá. Achmed Zog kardcsapás nélkül vonult be Tiranába, ahonnan Fan Noli és a forradalmi kormány többi

tagja már idejekorán külföldre menekült. A nemzetgyűlés Achmed Zogot bízta meg kormányalakítással és 1925. január 22-én őt választotta meg, hét esztendőre, az ujonnan kikiáltott Albán Köztársaság elnökévé.

Nagy reformok.

Az új elnök nyomában számos fontos reformot vezetett be. A katonakötelezettséget hat hónapra szállította le és külön milíciát és csendőrséget alakított, amelynek kiképzésére angol szervezőket hívott meg. De legfőképpen az az intézkedése hatott s nyerte meg számára az eddig ellenséges szíveket is, hogy Albániában, a vérbosszu, a gyilkosságok és meg nem bocsátás ősi hazájában általános amnesztiát hirdetett. Ugyanakkor az összes törzsek véneinek általa egybe hívott gyűlekezeten az egész népet testvéri együttműködésre szólította fel, a közös hazájáért.

Még 1925. júniusában sikerült Zognak egy olasz pénzcsoport segítségével megalakítani az Albán Nemzeti Bankot egy ötvenmillió aranyfranknyi kölcsönrel.

Szövetség.

A következő év novemberében Észak Albániában egy újból nyilvánvalóan kívülről szított, nagybőrméretű lázadás tört ki. Achmed Zog vasökökkel gyorsan leverte ugyan ezt a felkelést is, de felismerte, hogy szüksége van arra, neki és az országnak, hogy egy nagy és erős népre támaszkodhassék, ha biztosítani akarja Albánia bekéjét. 1927. november 22-én megkötötte tehát Olaszországgal azt a husz évre szóló véd- és dacsövetséget, amely ezt a békét és biztonságot szavatolja. Jugoszlávia eleinte nem akarta tudomásul venni ezt a szerződést, amely azonban a Népszövetségnél történt bejelentés és elismerés után megtámadhatatlanná válik.

Király!

Nyolc esztendeig tartó szíves, céltudatos és rendkívüli ügyességről tanuskodó munka után Achmed Zog ilyképpen nemcsak Albánia függetlenségét állította helyre, hanem a belső rendet és nyugalmat is és a teljes külső biztonságot. Ezt a nagy teljesítményt ismerve el hálásan az albán nemzetgyűlés, amikor 1928. szeptember 1-én Albánia államformáját királysággá változtatta és első királyaként Achmed Zogot kiáltotta ki:

Zog I., az albánok királya névvel.

A királyság az alkotmány értelmében örökletes Achmed

SPORT

Meglepetéseket hozott a husvéti futballtorna

Hétfő reggeli rendkívüli kiadásunkban helyszüke miatt csak röviden tudtuk közölni a futballmérkőzések eredményét.

Az alábbiakban ismételtén leközöljük a fontosabb mérkőzéseket:

Nemzeti Bajnokság UDR-Rapid 4:3 (3:0)

A vasárnapi A) ligás mérkőzések legnagyobb eseménye a Rapid megérdemelt veresége volt, amit az UDR-től szenvedett el a bukaresti Venus pályán.

Az első félidőben az UDR szépen kiépített támadásokat vezet. Zsizsik kitűnően irányít és a gól a levegőben van. A 28. percben Zsizsik 20 méteres éles lövését Radulescu kiűti, de Zsizsik fejesét már meg sem kísérli védeni a kapus. 1:0. Négy perc múlva szép UDR támadás fut, König-Negreanu-Pacurar a labda utja és a jobbösszekötő helyezett lövése a hálóba furódik. 2:0. A 37. percben Zsizsik 30 méterről remekbeszabott gólt zúdít a kapuba. 3:0.

Kilenc perc alatt három gólt ért el az UDR.

Szünet után a 9. percben Fodor 11-esét vét, amit Barátky küld rendeltetési helyére. 3:1. Az UDR rákapcsol és a 13. percben Pacurar beadását Zsizsik a hálóba ragasztja. 4:1. Az utolsó negyedórán az UDR kifutad és a tavalyi csoportbajnok két gólt ér el. A 35. percben Auer labdájával Barátky átmege 3 emberen és közeli lövése védhetetlen. 4:2. A 38. percben Vintilla pompásan szökőti Bogdant, akinek lövése nem téveszt célt 4:3.

Tricolor-Juventus 1:0 0:0

Nemzeti bajnoki mérkőzés Ploestiben.

A honi csapat értékes pontokat szerzett és ha legközelebb ismét győz, már tizedik helyre is kerülhet.

Változatos küzdelem után a 36. percben Kovács I. labdáját Kocsis küldi a hálóba. Szünet után a Juventus sokat támad, ám a Tricolor védelme jól működik. Az utolsó negyedórán a ploesti csapat kerül nagy fölénybe, de Sadovszky mindent ment.

Chinezul Ilsa-Victoria 2:2 (2:1)

(Cluj.) Érdekes, izgalmas, kitűnő sport, a helyi csapat támadott többet, de a lila-kékek lefutásai veszélyesebbek voltak.

A vezető gólt a Chinezul Cociuban-ja szabadrugásból szerzi meg. A Victoria Cornea gólja révén kornerből egyenlített. A vezetést Bajusz pompás gólja szerzi meg Thierjung beadásából. A második félidő 28. percében Pop III. szerzi meg a vendégek kiegyenlítő gólját.

Venus-Sportul Studentesc 2:2 (2:1)

Nemzeti bajnoki mérkőzés a Venus-pályán.

A 24. percben Venus támadás után, Duce védhetetlen ön gólt vét, 1:0. A 26. percben Orza lefut lövését kapus nem tudja védeni. 2:0. A Sportul Studentesc nem adja meg magát. Belelendül a játékba és a 30. percben gólt ér el. Formás összjáték Constantinescu labdaja nem téveszt célt. 2:1.

Helycsere után megváltozik a játék képe. A diáksapat támad veszélyesebben, a Venus játéka lanyha. A 34. percben a Sportul Studentesc gólt ér el, amit a bíró les címén nem ad meg. Még se tudják megakadályozni az egyenlítést, ami a levegőben lóg. A 39. percben Marinescu kiugrik és lövése a hálóban táncol. 2:2.

A diáksapat volt a mérkőzés hőse. Mind a 11 játékos pompásan küzdött.

Gloria-AMEFA 1:1 (1:1)

(Arad.) Dupla szenzáció, nemzeti bajnoki mérkőzés és helyi derbi. Mégis nagyon gyenge sportot nyújtott. Az első gól a 22. percben esik. — Henegar jót teszi ki Merceát, a szélső keresztlabdáját Ignar lövi, Gerold a labdát kiöklözi Fritz elé, aki az üres kapuba továbbítja. 1:0. Perneki hosszú labdáját Volentin csipeli el, hátrajátszik Theimer felé, de a hazaadás rövidre sikerül és Batrin hamarabb fogja el a labdát, mely az elébefutó Theimer érintve a jobbsarokba kerül. 1:1. A második félidőben a játék színvonala — ha lehet — még alacsonyabb.

Husvét hétfői mérkőzések

Körmérkőzések a fővárosban

Ripensia-Rapid 5:3 (2:2)

Kupa mérkőzés Bukarestben 11.000 néző. Bíró Petrescu.

Hálókocsiban utaztak a Ripensia játékosai fárasztó mérkőzés után a fővárosba, mégis

biztosan győztek. Góllövők: Sepi, Bindea, Oprean, Ciolac, Oprean. A Rapid mindhárom gólját Auer lőtte, egyet 11-esből.

Venus-Victoria 7:2 (4:1)

A 8. percben Petea beadását Orza értékesíti. 1:0. A 9. percben Bodola lövése talál utat a hálóba. 2:0. A 16. percben Ploesteanu a kifutó kapus mellett eredményes. 3:0. A 44.

percben Bodola lövése védhetetlen. 4:0. A 45. percben Albu faultja miatt megítélt 11-esből javít Cociuban I. révén a Victoria. A 35. percben Jorache beállítja végeredményt.

Nemzetközi és barátságos mérkőzések

Lugos. Fc. München 1860 - Vulturii 4:1 (2:1).

Végig a német csapat volt fölényben és a Vulturii csak védekezett. A győztes csapat góljait Schiller 2, Burger és Gaester szerezte.

Arad. AMEFA - CAMPT 1:0 (1:0)

(Arad.) Gyenge nivóju barátságos mérkőzés. A mérkőzés egyetlen gólját Perneki

lőtte az első félidő 36. percében.

Kinizsi-Acír 5:2 (2:1)

(Brassó.) Barátságos mérkőzés keretében biztosan győzött a Kinizsi. Góllövők Malita Klimek (11-esből), Wagner (öngól), Klimek, Malita, illetve Stronck és Demény. Az

Acír egy percre levonult a pályáról egy kiállítás miatt.

Törekvés-Nac kombinált Gloria 3:1 (1:0)

(Nagyvárad.) Szép barátságos mérkőzés. A játék az első félidőben annak dacára, hogy szél ellen játszottak, a vegyes csapat fölényének jegyében telt el, azonban néhány kapufán kívül, csak a 44. percben sikerült eredményt elérniök Goczner átadásából Gecző révén. 1:0.

Szünet után a Gloria rohamával indul a játék és az aradi csapatnak sikerül is már az első percben Barbu egyéni játéka után egyenlitenie. 1:1. Ezután a Gloria főleg Mikóczy miatt visszaesik és a 14. percben már Gecző nehéz szögéből elért góljával újra vezet. 2:1. Két perc múlva Gecző jó beadását Lukács a léccel küldi. 3:1.

Arad nem tudott győzni Szecbenben.

Sibiu-Arad 1:1 (1:0)

Bucuresti-Ploesti 3:0 (1:0) Unirea kupamérkőzés.

Macabi-Olimpia 4:2 (2:1). Barátságos.

Nemzetközi és barátságos mérkőzések

Vasárnap még a következő mérkőzések voltak az országban:

Timisoara. Ripensia - T. München 1860 2:1 (2:1).

(Temesvár.) Aránylag kevesen voltak kíváncsiak az első nemzetközi mérkőzésre. A német csapat nem is sokat nyújtott. Az erősen javuló Ripensia biztosan győzött. A vezetést a vendégcsapat szerzi meg, de 25. percben egyenlített. A 41. percben Marcu gyönyörű gólt rug és ezzel megszerezte a vezetést és beállítja a végeredményt, amin már a második félidő sem tud változtatni.

Törekvés-Nac 3:1 (2:1)

(Nagyvárad.) Barátságos mérkőzés keretében mérte össze erejét a két nagymultu csapat. Borbított a bíró kiállította, mire a Nac összeesett. Góllövők Creta (2), Bonatiu, illetve Zilahi.

Makulatura

újságpapir nagy tételben is kapható
Pásztor Ede cégnél
Oradea, Piața Mihai Viteazul 4. sz.

Szabadon választhatja meg iskoláját a kisebbségi tanuló

Kedvező elintézkést nyert a kisebbségi szülők régi óhajta

Bucurestiből jelentik: — A Timpul legutóbbi száma részletesen foglalkozik az új iskola-törvénnyel és megállapítja, hogy ki kell küszöbölni minden egyenlenséget és félreértést, azért a közoktatásügyi miniszter elhatározta, hogy érvény szerez az elmúlt évben 149.394 szám alatt kelt vonatkozó rendelkezésének, amely határozottan megszabja a kisebbségek jogait. A rendelet értelmében minden etnikai kisebbségnek jogában áll szabadon iskolát választani, illetve maga határozhatja meg, hogy milyen iskolába iratja be gyermekét. A bejelentett iskolai

sérelmeket azonnal felülvizsgálják. A félreértések onnan származtak, hogy a szülők java része nem jelent meg a beiratásokon, nem mutatták be a szükséges okmányokat és így a pedagógusok személyi ismeretek szerint bírálták el az eléjük kerülő problémákat. Mindazok a kisebbségi sérelmek, amelyek arra irányulnak, hogy a kisebbségi szülők gyermekeit kisebbségi iskolába irassák be, kedvező elintézkést nyertek. Az állami iskolákba csak azok a tanulók vétettek fel, akik maguk kérték az iskolába való felvételüket. Ennek a problémának az elintézkése a legkiele-

gitőbb módon folyt le. Illetékes selyen ismételten hangsúlyozták, hogy a felelős tényezők a legkielegitőbb módon intézték el a kisebbségek ügyeit. Ennek az eljárásnak a szelleme az érvényben levő kisebbségi törvényből fakad.

Saját termésű

FAJBOROK

kisüsti pálinkák olcsó árban
1 liter jó asztali bor 10 Lei
5 " véteínél 9 Lei

Marghitai Uradalom borlerakata
Piața Mihai Viteazul 1. műcsai palota

APRÓHIRDETÉSEK

A legkisebb apróhirdetés ára 10 szóig 20 lei — minden további szó 2 lei. — Előfizetési díj havonta 40 lei. — Megjelenik mindennap.

POSTA

Fényképel
nagyon olcsón és nagyon jól
szavatosság mellett.
Róna fényképész
műtermében kaphat
Régi képekről élethű nagyítások
Str. Alexandri No. 4.

ALLÁS

LAPKIHORDÓT, fixfizetéssel és jutalékkal az esti órákra bevezetett helyekre, a város belterületén azonnalra felvesz a Friss Ujság. Jelentkezni a kiadóhivatalban Piața Mihai Viteazul 4.

Festékszakmában jártas kereskedősegédet azonnalra felveszünk. „Clotild” vegyigyár A. Vlaicu 24. 1074

Bihar és Szt. János községek (Jud. Bihor) részére ügyes megbízható laparust jó keresettel felvesz a „Magyarság”. Jelentkezni a kiadóhivatalban.

Mindenes főzőnőt jó bizonyítványokkal 15-ére keres Kardos, Bulev. Regele Ferdinand 8. 1092

Egy ügyes fiú kifutónak felvétetik. Eszes, Str. Alexandri 6. 1094

FTEL-ELADAS

Eladó fekete női kosztüm és fekete kabát kis alakra. Cím a kiadóban. 833

Egészen új 50-es, alig használt 500-as csibe keltető gép, továbbá 500-as műanya, külön fele csibe etető és itató edények, szárny és lábjelző gyűrűk kaphatók Oradea, Str. Franceză 12.

Két teljesen jó állapotban levő férfi-öltöny eladó. Cím a kiadóban. 770

A volt városi szállótelep mellett (Str. Stroiescu), a nagyállomástól alig 5 percre, több, ház építésére is kiválóan alkalmas földterület eladó. Értekezni a tulajdonosnál d. e. 8-10-ig Str. Franceză 12. 442

KULONFELE

Szerencsésjét, jövőjét megmondom. Vidékieknek levélben. Lajtafalvyné Pantei 18. fűtőházi hid mögött. 1093

Hideg földben termelt és nem pincében csirázott valódi új krumpli nagyban és kicsinyben kapható, str. Franceză 12,

LAKÁS

Kétszobás modern uccai lakás, konyha és fürdőszoba-használattal kiadó. Sas palota, III-ik emelet, Gyárfás.

Rádió műsor

CSÜTÖRTÖK:

BUCURESTI. 7 Hanglemezek, torna, háztartási tanácsok 12 Tarka zene lemezekről. 13 Időjelzés, közlemények, sport-hírek, vízállásjelentés. 13.10 Déli hangverseny. Közben sport-hírek. 13.40: Gramofon. 14.15: Hírek, időjárás-jelentés, rádióhíradó. 14.30: Gramofon. 15: Hírek. 16.45: Előadás. 18.25 Muscel-megyei dalok. 19 Kulturális krónika. 19.15 Balalajka-zene. 19.45 Saxofon-számok. 20 Felolvasás 22.15 Énekszámok. 20.45 Zongoraszámok. 21.15 Filharmonikus hangverseny. 22 és 23.05

Hírek. 23.15 Hanglemezek. — 23.45 Hírek francia és angol nyelven.

BUDAPEST I. 7.45 Torna, hírek, hanglemezek. Utána étrend, közlemények. 11 Hírek. 11.20 és 11.45 Felolvasás. 13 Déli harangszó. 13.10 Énekszámok. 13.30 Hírek. 14.20 Időjelzés. 14.30 Hanglemezek. — 15.35 Hírek. 17.15 Előadás. 17.45 Hírek. 18.10 Zongoraszámok. 18.45 Felolvasás. 19.15 Cigányzene. 20 Növényegészségügyi tanácsadó. 20.15 Tánclemezek. 20.50 Előadás a Nemzetközi Vásárról. 21 Hangverseny. 21.45 Hírek. 23 Időjárás-jelentés. 23.05 Szalonzenekar. 23.40 Hírek német, olasz, angol és francia nyelven. 0.15 Cigányzene. 1.05 Hírek.

Svájcban a hegyomlás eltemetett egy gyermekotthont

(Flims. Husvét hétfőjén délen borzalmas szerencsétlenség történt a graubündeni kantonban. A Flimsenstein-hegyről hatalmas sziklatömegek váltak le és a lezuduló szikladarabok valósággal eltemettek egy gyermekotthont, amely a hegy lága alatt állt. Az épületben 28 gyermek tartózkodott. Mentőexpedíció igyekezett kiadni az eltemetett otthont a föld s sziklatömegek alól, délután 4 óráig sikerült is 11 gyermeket élve, de súlyos sérülésekkel kimenteni, míg ötnek már csak összeronsolt holttestét találták meg. A többiek után tovább kutatnak.)

Veszek

Ócska ólmo

Cím a kiadóban

NYOMATOTT PASZTOR EDE CÉGNEL ORADEA

PIATA MIHAI VITEAZUL 4

A TITOKZATOS HINDU

— Regény — 50

— A dudás is előkerült? — kérdezte végre.

— Igen, uram, de csak sokkal később — felelte Mike buzgón és kezdte leszedni a reggeliző edényeket. — Azt mondta, nem hallott semmit, de azt hiszem nem mert előjönni. Nem valami bátor fickó, ha fő is ment a dombra, amikor a pokoli színjáték elkezdődött. Ha jól emlékszem, már egyszer láttam...

— Nem jól emlékszel — vágott közbe élesen Mr. Morley. — És vedd tudomásul: ha csak egyetlen velünk történt esetet mesélsz el itt valakinek, jaj neked...

Derrick Morley erőteljesen bevágta maga mögött az ajtót s már kora reggel az állomásra indult.

Mike megkönnyebbülten nézett utána, szitkozódva vetkőzött ingujjra és nekilátott a takarításnak.

Amikor későn délelőtt nagy lelkiismeretességgel söpörte le a lépcsőt, Mrs. Barbara szólította meg. Az asszony csinos, simuló ruhát, magassarkú cipőt és gondosan fésült rövid haját viselt. Derűsen lóbálta a napernyőjét.

— Milyen remekül csinálja — mondta az asszony csodálkozva. — Ezeknek a férfiaknak mégis csak több az erejük, mint nekünk szegény nőknek. Az én lányomnak félnapra van szüksége, amíg rendesen tisztává nem teszi a lépcsőt... S ha arra gondolok, hogy azokat a vérfoltokat kell eltávolítania a pincéből... nem tudom, hogyan lesz. Biztosan örökké ott maradnak a foltok s valahányszor meglátom, végigszalad a hideg a hátamon.

Aggódva sóhajtott és kérően szegezte kerek szemét Mike-ra aki éppen a pince egy másik üvegénél járt gondolatban.

— Majd én elintézem, asszonyom, — jelentette ki készségesen — és pedig olyan lelkiismeretesen, hogy még egy véreb sem venne észre azt, ami ott volt azelőtt...

Az asszony elragadtatva bólintott s közben jószívűsége nagy harcot vívott lelkében a takarékosassággal.

— Maga igazán derék ember, Mike — mondta. — Legjobb, ha mindjárt nekilát. Legalább Miss Tallmadge nem lesz egyedül, amíg bemegyek a kőszébe... Majd hozok magának egy kis dohányt.

Mrs. Bab meg volt elégedve ezzel az üzlettel, mert a dohány kis összegbe került, a takarító pedig mindig pénzt kér a munkájáért... Ha kissé megnevdesíti a dohány, Mike sokáig szivhatja.

(Folyt. köv.)